

I. Octombrie. Fericirea inimii versus fericirea capului

Renunț la o felie de tartă cu mere, dar mai torn o cafea espresso la care adaug lapte, iau totuși un fursec și o gogoșică, nu rezist feliuței de Camembert, am de lucru și, între cele două linii de pe tavan care mă taie pe ochii umezi ai capului durut, obosesc. Dimineața sunt acolo, de o culoare transparentă și tristă, seara le număr, trei raze în capăt, trei spre mijloc și celelalte trei înghesuite, mai subtil, în celălalt capăt, aproape în formatul cunoscut din vara trecută, în care, braț la braț cu insomnia căreia nu îi cerusem prietenia, numărăm tăietura lor fină de umbre pe creierul distras de la realitate și încercam să mă amăgesc că, dacă vor trece nouă mașini, cu nouă rânduri de raze, într-un interval rezonabil, va fi bine. Binele – ceva abstract, azvârlit de colo colo pe ecranul minții mele, între „se va întoarce“ și „il voi uita“. Aici nu trec automobile, liniștea este occidental civilizată, femeile de serviciu zâmbesc în Olandeză și îmi împăturesc pijamaua, o strâng în brațele mânelor lungi și o depun pe sub perne. De când mă aflu aici, e gestul cel mai intim care mi s-a întâmplat, de la distanță – o femeie cu broboada albă a turcoaicelor cu ochii muiți în ape de cadăne abandonate intră pe furiș în camera mea, vede toate pungile de cumpărături azvârlite haotic și neliniștit pe pat, rechizitele ciclamen, eșarfele sugrumate în morman, blugi și lenjerie care trebuie înghățate în goana întârzierii la mese, cursuri, întâlniri...

Și ce face? Întocmește pijamaua. Cred că nu mă exprim corect, se spune „împăturește“, dar îmi ițește acum în minte acest termen de acasă – „a întocmi rufe“. E adevărat că adaugă și pliculețele de ceai, cafea, zahăr și șampon, trage draperiile, aerisește și nu înțelege cum se poate să care cineva zeci de inele și podoabe, rochii și papuci pe care să le târască după sinele nevăzut, *just in case*... Dar să îmi alinieze sentimentele din bluza cu dungi roșii și pantalonii cu șiret poate, fără să simtă că răsucirile vin din altă parte, că diminețile sunt cele odioase, că joia face parte din graficul în care trebuie plâns, că norul, dar și aerul călduț, puțin iilav, sunt ca o supă bună, asta chiar nu are de unde să știe. Sau știe?

Se spune că în Occident totul e artificial, că oamenii suferă gustativ după aroma roșiilor autentice, iar civilizația străzii e prea perfectă pentru o trăire adevărată, că valorile reale se cuantifică printre alinierea pionierilor în detașamentele claselor și pe pereții cu lozinci atârdate lângă panourile de onoare. Că păsările, natura și râul-ramul există funcțional doar la noi, numai pentru ai noștri, nici gând să îi ceară prietenia olandezului școlit la Maastricht School of Management sau la Rijksuniversiteit. Și chiar așa, la fel de surprinzătoare ca tăblița neagră unde se trece meniul zilei din barul de jos, am auzit-o. Tabla completată cu creta cuprindea doar informații interesante pentru barul hotelului: *Daily Special – Asperge*, 19 euro. Așa era și ea – o voce ascuțită, destul de firavă pentru vârsta ei, de păsăruică rătăcită pe lângă campus, în campus, pe lângă ferestre de hotel, în curte și pe stradă.

Ora 7.30 este un liman nefericit spre care ar fi trebuit să îmi propun, de cu seară, o întâlnire trează, dar glasul de pasăre nu mă lasă să plec. Adorm la loc, pe partea stângă mă ghemuiesc, cu dreapta dau la o parte draperia de peste gânduri, verific

dacă am uitat – vreau sau nu? – și întocmesc *outline*-ul fericirii prezentului. Fericirea capului. A inimii? Niciodată.

Dacă veți ajunge vreodată să vă atârne lacrimile până la genunchi, veți fi în asentimentul meu, căci coincidențele nu se nasc prin cezariană, ci numai natural, deși programate genetic de cromozomii personali. Căci altfel cum s-ar explica popinsiana mea aterizare – de la Mary Poppins! – tocmai în țara lalelelor roz, și nu numai, în acest neliniștitor aprilie? Recunosc că am fost un pic forțată, că toți răsuceau vorbele pe lângă mine ca rufele pe vremuri, la stors: dar du-te, că cine are ocazia, că de ce să nu, că unde, când și cum, timpuri verbale etc. Moduri de conjugare, prepoziții, gramatica minții – totul mă atârna de creanga de aur a regelui, care se înclina și uciea. Abia reușeam să fiu Herta acasă, dar – aii!! – m-am rotit în cerculețele din cămile albe de cappuccino, dar și în dungile draperiilor și pe sub bomboanele de mentă de la ieșirea din recepție. Aici, fericirea ei, inexistentă în România, dobândită, poate, în Germania, era a mea, de dimineața până în verdele ierbi de pe malul Maasului, printre bicicletele fugărețe. De mult nu mă mai întreb de ce ei sunt și de ce eu nu, de ce noi cu praful cenușiu în urechi, ei cu buchetele uriașe de movulii lalele și gălbui petale de roze încelofate?

Acum e fericirea minții, a capului prost care nu reușește încă să pună jos, în înțeleștarea jucăușă, sunătoarea din interiorul lui: decedecedecedece. Mintea ca o pisică aurie, jenant de kitschoasă, așezată în vitrina magazinului de stofe Dorobanțul, drept pe Calea Victoriei, vizavi de Gucci, îmi face cu mâna, alimentată de la bateria gurii mușcate, a ochilor cu privirea un pic – doar un pic – pierdută. Magazinul a absorbit în gaura sa de la stradă cei 20 de ani de tranziție, criza, capitalismul sau cum s-o mai fi zicând, și vomită prin capul de pisică, nici măcar de Workshire sau Cheshire – parcă așa era corect –, toată

restricția acelor vremuri. La gât cu o scabroasă fundă roșie, desenată pueril, stă în capul oaselor și dă din mână, în sus, în jos, paralel cu corpul de plastic auriu, ca aceia de pe vremurile multilateral dezvoltate. Peste drum, Capșa s-a renovat, e la fel de liniștită ca și atunci, dar misterul poate fi acum tulburat la o ceașcă de cafea. Poate că într-o zi voi adulmeca toate nebuniile de cafele – macchiate sau nu, spumoase sau nu, slabe sau tari, esprese sau tacite – din vitrina celebră dintotdeauna.

În continuare, hotelul a murit de mult și încă nu și-a dat seama. În frigul interior, chelnerul Ionel, cu burtă și IQ abia înmugurit, ne oferă un pahar de coniac, un suc, o eugenie? Nimeni. Însăpăimântător plus evanescent, oare ce ar ieși din asta?

Pisica, cu mâna de om, spânzurată pe dreapta, mă urmărește. Plutește în aer și deschide nu gura, ci craniul infect, de plastic nereciclabil, din care șterg în genunchi, aplecându-mă umil – de ce așa, de ce mereu? –, pânzele de păianjen ale iubirii. Avem ori cap, ori inimă, avem animale în inimă și capul nu coboară la inimă decât cu durere nervoasă, zdruncinată, prins în țesătura aparatelor de monitorizare, cu pomul din care picură calmantul, glucoza, antihistaminicul, seva frunzelor amuțite înainte să le mestec, roșul genților cărate prin aer în Olanda, gândurile măcinate întruna, căci poate am murit și simțirea durerii de acum – un joc de mimă cu ceilalți, dimineața, seara și noaptea – este o creștere nouă a sinelui.

Treceam și atunci în viteză pe Calea Victoriei, căutam mereu ceva, o stofă de rochie, o pereche de ștrampi – în B. lucrurile stăteau mai bine, puteai să atingi cu limba crema smântânii dispărute irevocabil din țară, colțurile reci ale pachetelor de unt sau chiar coaja subțire a bucăților de cașcaval, aruncate în grabă în pungile de plastic aduse de acasă. În această căutare continuă, de alimente, repere, valori și iubire, eram și în studenție, casantă. Trecusem cu o cârpă de praf peste cele două

eșecuri ale admiterii la facultate, peste amăreala bilioasă a unei relații din liceu cu un băiat care studia departe, sărac și el, în materie și simțire, prea mult cap și mai deloc inimă – de porc? de bou? – animale domestice, de altfel –, trecusem. În largi piruete și game majore eram o fată frumoasă, îmbrăcată bine, așa cum se putea atunci, pălăriile mi le așezam pe-o parte, și, din pantofii Guban de culoare turcoaz, băteam din călcâi ca să ajung la vrăjitorul din Oz. Pe lângă mine, Sperietoarea de ciori apăruse, mă ținea în brațe la dansurile de rock, era partenerul meu de la brigada artistică a facultății. Leul cel laș mă săruta pe sub magnolii, dar îmi spusese deja că fata aia, îndesată și negricioasă, va fi soția lui. Și atunci, ca și acum, această retragere fără torțe s-a făcut din primele momente, înainte să îmi crească mie vreo mână în plus, vreo căsuță nouă în inimă sau chiar o gură cu care să îl devorez, ca o mare insectă cu multe picioare păroase. Încă de atunci, acest bărbat purta în el comportamente imorale, periculoase, nesigure, indiferente și, mai mult chiar, *self-destructive*. Colegi de dans și activități creative, tineri și cu mințile încă nepervertite: eu, o fată din provincie, curtată de băieți; el, fiu de oameni realizați intelectual, statut de *dandy* și capacitatea, cultivată de mic, de a fi altfel, de a răni cu un zâmbet pe față, de a apăsa cu degete fine direct pe umedul calduș al gândurilor de la 20 de ani, în care el o iubește, ea la fel, dacă se insistă fac și dragoste, iar apoi, statistic, grupa află că se căsătoresc și merge la nuntă.

Nici atunci nu m-a atras prin ceva clar: mirosul pielii sau apele din ochi, buchete de crenguțe furate din Cișmigiu sau mângâieri furișe pe la repetiții. Și atunci am intrat în cercul lui destul de strâmt, pe riscul meu. Plângeam în sacul de dormit din cămin și a doua zi o luam de la capăt, îl sărutam de bun-venit, îl atingeam pe mână, îi aruncam ocheade cu subînțeleas când râdeam la aceleași poante. Spuneam „hidos“ când

ne plăcea ceva. Ne jucam. Iar el se vedea, se culca și se iubea cu o altă fată. Eu nu prea aveam pe nimeni, în căutările mele, întâlnirile se succedau aproape zilnic, aveam timp, eram cu plete lungi și picioare frumoase, cântam transpusă, mai luam și note, destul de mediocre, de altfel, cursurile și seminarele le absorbiam ca pe o doctorie necesară, dar care, ca și acum, mi se lasă în picioare, iese prin tatuaj și se prelinge în pământ...

Îmi vine în minte sala din Tate Gallery în care, tot tristă fiindcă nu ne văzusem de aproape o lună, priveam cele trei tablouri așezate foarte sus; ele ne sileau să ne dăm capul pe spate și, femei, bărbați veniți sau făcuți la Londra, să le aruncăm măcar o privire. Cele trei femei aveau o culoare nefericită, albastre pe la mâini și maro pe albul ochilor, gurile verzi devorau cu spaima ororii scurgerea dintre picioarele lor. Erau la menstruație. Una avea tampon, cealaltă nu, iar a treia se privea, invers decât noi, de sus în jos, cu groaza monstrului care iese din inimă, nu din cap, dintre picioare, nu din gurile căscate a groaza lui Goya. Degeaba m-am întors la statuia lui Rodin: sărutul lor era prea palpabil, prea aproape, îl puteai atinge, amantii fericiți nu erau la ciclu, capetele și inimile erau totuna, pentru ei era perfect, înlănțuirea îi topise unul într-altul. Pentru mine, oroarea de a fi femei care își pierd inocența va trage o linie roșie până la aeroport și mai departe, până la drumul înapoi de la aeroport, când mă va părăsi. Nici atunci nu spune nimic, între noi se așezase, e adevărat, buchetul de lăcrămioare uscate de pe raftul bibliotecii din casa lui și gheruțele roz de crab, culese de 1 Mai de pe plajă, dar nici atunci nu m-a luat de mână să îmi spună: „Hai!“ Între riscul asumat și călăduța bălăceală în relațiile colegiale și pseudo-erotico-prietenesti, ce poate fi mai comod decât să pupi fetele și să le agăți, pe toate care se apropie, pe frigider – magneți turistici de diverse forme, mărimi și contururi. De fapt, paravanul de hârtie

al alunecoasei și medei mâini a lui Uriah Heep era I. Colegă de grupă. Nedesfășurată de el, nedespărțită de ea, nici amantă, nici iubită, dar colegi și suportivi, numai bine să se țină la distanță: ea logodită cu altul, de acasă, el – la fel. Ca și atunci, muscă bezmetică aruncată de unda vântoasă pe hârtia lui lipicioasă, atârând la vedere din tavanul pătat deja, am închis ochii și mi-am frecat piciorușele la soarele – nu periculos ca-n prezent – din parul central. Loc pe unde trecea lungul drum metaforic al zilei către noapte, fiindcă, în apogeul comodității caracteristice lui P., atunci, ca și acum, totul era așezat în universul concentraționar despre care vorbeam în alt loc: facultate, casă, alimentară, iubită. Acum: birou, casă, odată iubită.

Îmi pun rochia cu dungulițe albastre, nu port sutien, nu mai știu de ce – să nuse fi găsit prin magazine? –, și, gingașă ca o floricică, stau cuninte pe o bancă în Cișmigiu. Acum. Atunci. Mă sărută, e noapte, îl aștept, e noapte. Plâng, atunci, acum. Plec, acum, atund. Nu înțeleg, nici acum, nici atunci. Nu spune nimic, niciodată întorc pe toate fețele o privire, o scuturare din gene, o tremurătură a glasului, un rictus al cotului sau o ușoară umflare a capului, căci inima, atrofiată deja, nu se poate vedea. Capul însă... ceva păr ondulat, păstrat și azi fără fire albe, alunițe și ochii nefericiți, verzi de greșeli, nasul îngroșat acum de vârstă și lăzile de vin cărate din Toscana în lungile concedii pe care i le-am urât. Gura, mâna nu spun nimic, dar măcar când zâmbește lasă să i se vadă dantura aranjată pe bani grei. Unde să încapă gura mea, largă cât o roată de cașcaval olandez, de care mă rușinez în pozele în care se pot număra dinți, măsele și limbile orelor neliniștite? Râsul meu izbucnește din inimă, buzele se desfac larg, ochii se strâng cu creșturi la capete și gâlgăie din fundul inimii, capul meu a obosit, dar râsul și flacăra aragazului defel. Chiar dacă uneori, când nu sunt atentă, plânsul e deja în *la bocca*, iese când nu te aștepti și.

deși îmi spune că nu se poate apropia de mine în felul ăsta, că de dinafară, îl acoperă din vârful degetelor de la picioare, trece roșu, roz, auriu de pisică chinezească și dulce de tort până în ochi și mai sus, până în creierul care nu se lasă, până în frica lui genetică, crescută la subsuori, crescută pe firele de păr de pe corp, printre alunițele așezate ici-colo.

Nimic nou sub soarele Capitalei, au trecut 25 de ani, firul se desface de pe ghem exact de acolo de unde s-a oprit tricota-jul din urzici, mă gândesc un an, apoi încă șase luni și iar, și iar, musculiță de oțet, drosofilă fără creier, dar cu ADN uman, vin din nou, în aceeași cușcă a lașității comode, a zădărniciiei invocate deja la a treia întâlnire, a așezării lui mereu pe primul loc, cu tot cu problemele lui, cu Hera, cu mama, cu biroul, cu vremea, cu greutatea, cu tusea, cu piciorul, cu..., și cu..., și cu. Eu – cu nimic. Doar cu distanța, plecările truate, oboseala, pierderea în greutate și încețoșarea ochilor migdalați, amăgiți fără doar și poate cu procese, cu copii, cu datorii, cu pisică și câțel și chiar purcel, viață adevărată, complicată și, acum, de nesuportat. Și eu aveam o viață, am și acum, deși ieri, pe la patru, mâna s-a desprins, a tras ușurel degetul mare și pe cel arătător – „în mijloc stă iepurașul, ăsta-l vede, ăsta-l prinde, ăsta-l frige, ăsta-l mănâncă. Și ăsta zice: Dă-mi și mie. Ție nimic, că ești un pitic” – jocul degetelor nu poate fi controlat, echilibrul folosit după ce ne iubeam mă ucidea – și a deschis telefonul. Să-l sun, de aici din hotel din Olanda, cu orice risc, să îl aud, să... Dar îmi cunoaște numărul, nu pot suna doar pentru cei trei „alo” pe care îi întreabă când îi telefonez de aiurea, de pe telefoane necunoscute. Mi-e dor de el, capul înțelege, inima nu, fericirea ei mi se pare mai importantă, a trecut aproape un an și capul a stat pe satul verde și a dat indicații, oamenii au venit să audă care din prezicerile lui Oz se pliază pe dorințele lor. Au venit din toate colțurile, din pătrate și